

Vergaderjaar 2004–2005

30 033

Samenvoeging van de gemeenten Sassenheim, Voorhout en Warmond

Nr. 4

ADVIES RAAD VAN STATE EN NADER RAPPORT¹

Hieronder zijn opgenomen het advies van de Raad van State d.d. 6 december 2004 en het nader rapport d.d. 9 maart 2005, aangeboden aan de Koningin door de minister van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties. Het advies van de Raad van State is cursief afgedrukt.

Bij Kabinetsmissive van 15 november 2004, no.04 004319, heeft Uwe Majesteit, op voordracht van de Minister van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties, bij de Raad van State ter overweging aanhangig gemaakt het voorstel van wet tot samenvoeging van de gemeenten Sassenheim, Voorhout en Warmond, met memorie van toelichting.

Blijkens de mededeling van de Directeur van Uw kabinet van 15 november 2004 (kenmerk 04 004319), machtigde Uwe Majesteit de Raad van State zijn advies inzake het bovenvermelde voorstel van wet rechtstreeks aan mij te doen toekomen. Dit advies, gedateerd 6 december 2004, nr. W04.04 0549/I, bied ik U hierbij aan.

Het voorstel strekt tot samenvoeging van de gemeenten Sassenheim, Voorhout en Warmond tot een nieuwe gemeente Teylingen. Het is gebaseerd op een herindelingsadvies van gedeputeerde staten van Zuid-Holland. De Raad van State heeft bezwaren tegen het wetsvoorstel, omdat onzeker is of de voorgestelde begrenzing in stand zal kunnen blijven. Hij meent dat het voorstel daarom thans nog niet rijp is.

Naar aanleiding van de opmerkingen van de Raad van State merk ik het volgende op.

Uit het herindelingsadvies blijkt dat er nog discussie is over mogelijke uitbreiding van de nieuwe gemeente met grondgebied van de buurgemeenten Alkemade en Leiderdorp (onder meer het Kagerplasseengebied), Lisse (3e Poellaan) en Oegstgeest (Klinkenbergerplas). Anderzijds wil Rijnsburg een klein deel van het grondgebied van Voorhout overnemen, om te bewerkstelligen dat alle glastuinbouw binnen één gemeente komt. Gedeputeerde staten hebben ervoor gekozen in het herindelingsadvies de bestaande buitengrenzen te handhaven.² Wel willen zij met de betrokken gemeenten nog nader overleggen over de grenzen.³

Het wetsvoorstel strekt tot samenvoeging van de gemeenten Sassenheim, Voorhout en Warmond tot de nieuwe gemeente Teylingen. Het herindelingsadvies waarop het wetsvoorstel is gebaseerd, op 26 mei 2004 vastgesteld door provinciale staten van Zuid-Holland, gaat uit van een integrale samenvoeging

¹ De oorspronkelijke tekst van het voorstel van wet en van de memorie van toelichting zoals voorgelegd aan de Raad van State is ter inzage gelegd bij het Centraal Informatiepunt Tweede Kamer.

² Herindelingsadvies, blz. 15–17.

³ Paragraaf 2.3 (Grensbeloop van de nieuwe gemeente) van de toelichting.

met handhaving van de nu bestaande buitengrenzen. Hoewel gedurende de provinciale herindelingsprocedure en tijdens de beraadslagingen door provinciale staten, die leidden tot het bovengenoemde statenbesluit, is gebleken dat een aantal van deze buitengrenzen in de toekomst nog onderwerp van discussie zal zijn, zag het kabinet hierin geen beletsel om in navolging van het herindelingsadvies een integrale samenvoeging voor te stellen. Die toekomstige discussies over de buitengrenzen zijn voor zowel de nieuwe gemeente Teylingen, als de betrokken buurgemeenten zeker van betekenis. Ze zijn naar de mening van het kabinet niettemin van ondergeschikt belang bij de beantwoording van de vraag of thans de goede voorwaarden worden geboden voor een start van de nieuwe gemeente. Bovendien wordt in het kabinetsbeleid, zoals verwoord in het door het kabinet op 13 december 2002 vastgestelde Beleidskader gemeentelijke herindeling, zeer gehecht aan herindelingsvoorstellen, die respectievelijk op lokaal of provinciaal niveau worden voorbereid. Het kabinet is van mening, dat niet lichtvaardig mag worden afgeweken van op decentraal niveau voorbereide herindelingsvoorstellen. Hierbij moet worden overwogen, dat het herindelingsadvies, waarop onderhavig wetsvoorstel is gebaseerd, de toets van de beoordelingscriteria, zoals verwoord in bovengenoemd Beleidskader, zeker doorstaat. Het kabinet is dan ook – anders dan de Raad – van mening, dat het voorstel als rijp kan worden aangemerkt.

De Raad van State acht het niet gewenst thans een nieuwe gemeente in te stellen terwijl er een gerede kans is dat binnenkort grenswijziging nodig zal blijken. Hij adviseert pas tot de beoogde herindeling over te gaan nadat duidelijkheid is ontstaan over de genoemde grenskwesties.

Niettemin zag ik in het advies van de Raad voldoende aanleiding om het voorstel ten aanzien van de buitengrenzen, die blijkens het provinciale dossier nog onderwerp van toekomstige discussies zullen worden, nader te overwegen. Wanneer mocht blijken, dat één of meerdere van deze discussies naar voren kunnen worden gehaald en kunnen worden geïncorporeerd in onderhavig voorstel, dan ware dat voor de betrokken gemeenten te verkiezen. Hierbij moet dan wel zo goed mogelijk recht worden gedaan aan de beoordelingscriteria van het Beleidskader.

Met alle rechtstreeks bij de betreffende buitengrenzen belanghebbende gemeentebesturen is vervolgens overleg gevoerd: die van de op grond van onderhavig voorstel beoogde fusiepartners Sassenheim, Warmond en Voorhout, en die van de buurgemeenten Alkemade, Leiderdorp, Lisse, Oegstgeest en Rijnsburg. Bovendien heb ik hierover overleg gevoerd met de portefeuillehouder van gedeputeerde staten van Zuid-Holland. Deze overlegronde heeft tot de volgende bevindingen geleid.

Het grensbeloop tussen enerzijds de nieuwe gemeente Teylingen, en anderzijds de gemeenten Alkemade en Leiderdorp (onder meer het Kagerplassegebied) geeft al geruime tijd aanleiding tot regelmatig terugkerende discussie. De gemeentebesturen van Alkemade en Leiderdorp voeren overtuigende argumenten aan om de ten opzichte van de kern Warmond aan de overzijde van de Kagerplassen gelegen gebiedsdelen aan deze gemeenten toe te voegen. Hiertegenover pleit het gemeentebestuur van Warmond voor toevoeging aan de nieuwe gemeente Teylingen van een gedeelte van de gemeente Alkemade, dat het noordelijk gedeelte van de Kagerplassen omsluit. Provinciale staten van Zuid-Holland hebben gedeputeerde staten verzocht om de trajecten van visievorming voor de nieuw te vormen gemeente Teylingen te bevorderen en in samenhang hiermee de discussie over de buitengrenzen. Voorts heb ik signalen vernomen, dat de gemeente Alkemade intenties heeft in de nabije toekomst een fusietraject te entameren. Voor mij is het van belang, dat het provinciebestuur heeft aangegeven te bevorderen dat de grensdiscussie tussen de gemeenten Alkemade en Leiderdorp en de nieuwe gemeente Teylingen kan worden gevoerd en definitief afgerond zodra de contouren van een fusievoorstel van de gemeente Alkemade zich zullen aftekenen.

De discussie over het grensbeloop tussen enerzijds de nieuwe gemeente Teylingen en anderzijds de gemeente Lisse (Derde Poellaan) is door de

gemeente Sassenheim geagendeerd. De gemeente Sassenheim signaleert, dat het in de gemeente Lisse gelegen woonbuurtje rond de Derde Poellaan aan de kern Sassenheim grenst en hiermee een stedenbouwkundige eenheid vormt. De huidige gemeentegrens loopt hierbij zelfs dwars door percelen en woningen. De discussie over de Derde Poellaan kon gedurende de provinciale herindelingsprocedure niet goed worden gevoerd, omdat het provinciebestuur de gemeente Lisse niet had uitgenodigd hierin volwaardig te participeren. Het provinciebestuur verwacht, dat de gemeente Lisse binnen afzienbare termijn in een herindelingsdiscussie met de gemeenten Hillegom en Noordwijkerhout zal zijn betrokken. Het provinciebestuur zal bevorderen, dat in dat traject de discussie over de grens tussen de gemeente Lisse en de nieuwe gemeente Teylingen een goede plaats krijgt en dan tot definitieve conclusies kan leiden.

De Klinkenbergerplas is thans verdeeld over het grondgebied van de gemeenten Oegstgeest, Sassenheim en Warmond. In de overlegronde is gebleken, dat de redelijkheid van het pleidooi van de gemeente Oegstgeest om deze plas binnen de grenzen van één gemeente te brengen door alle betrokkenen wordt ingezien. Gelet op de situering van de plas ten opzichte van omliggende woonkernen en de mate waarin de plas door bewoners van die respectievelijke woonkernen voor recreatieve doeleinden wordt benut, ligt het naar de mening van het kabinet in de rede de plas binnen de grenzen van de gemeente Oegstgeest te brengen. Het voorstel wordt naar aanleiding van het advies van de Raad dan ook in die zin aangepast.

Het grensbeloop tussen enerzijds de nieuwe gemeente Teylingen en anderzijds de gemeente Rijnsburg loopt *globaal* parallel met de grens tussen enerzijds glastuinbouw en anderzijds overige agrarische bestemmingen. De gemeente Rijnsburg bepleit grenswijzigingen waardoor de glastuinbouw geheel binnen deze gemeente komt en overigens overige gebiedsdelen juist omgekeerd van Rijnsburg naar de nieuwe gemeente Teylingen kunnen overgaan. Daarnaast is de gemeente Rijnsburg één van de initiatiefnemers van de vrijwillige, integrale samenvoeging van de huidige gemeenten Katwijk, Rijnsburg en Valkenburg tot de nieuwe gemeente Katwijk, waarbij deze drie gemeentebesturen herindeling per 1 januari 2006 nastreven. In dit laatste traject is het voornemen van deze drie gemeentebesturen juist om na die herindeling in goed overleg met de besturen van de nieuwe gemeente Katwijk omringende gemeenten de buitengrenzen tegen het licht te houden. Ik ga er van uit, dat te zijner tijd de discussie over het grensbeloop tussen de nieuwe gemeenten Katwijk en Teylingen goed door deze nieuwe gemeenten kan worden gevoerd.

Tot slot is in de overlegronde gebleken, dat elk van de beoogde fusiepartners en de provincie hecht aan een spoedige voortgang van de herindelingsdiscussie ten aanzien van de nieuwe gemeente Teylingen. Deze breed gedragen wens staat los van de vraag of betrokkenen voor- of tegenstander zijn van de voorgestelde herindeling, dan wel een aangepaste herindeling voorstellen. Het kabinet deelt vanuit zijn bestuurlijke verantwoordelijkheid deze wens en wil die ook vertalen in zijn medewetgevende verantwoordelijkheid. Samenvattend hecht het kabinet er aan het naar aanleiding van het advies van de Raad bijgestelde voorstel te zenden aan de Tweede Kamer der Staten-Generaal.

In verband met het opnemen van de hiervoor genoemde grenscorrectie met de gemeente Oegstgeest is het wetsvoorstel als volgt aangevuld:
Artikel 2 is aangevuld, er is een nieuw artikel 3 ingevoegd, artikel 5 (in het oorspronkelijke wetsvoorstel artikel 4) is aangevuld en is een nieuw artikel 9 ingevoegd. In de memorie van toelichting is naast de inleiding paragraaf 2.3 aangevuld.

De Raad van State heeft mitsdien bezwaren tegen het voorstel en geeft U in overweging het voorstel van wet niet aldus te zenden aan de Tweede Kamer der Staten-Generaal.

*De Vice-President van de Raad van State,
H. D. Tjeenk Willink*

Ik moge U verzoeken het hierbij gevoegde gewijzigde voorstel van wet en de gewijzigde memorie van toelichting aan de Tweede Kamer der Staten-Generaal te zenden.

De Minister van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties,
J. W. Remkes